

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2014/2.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

İLERİ DÜZEYDE FİNANSAL MUHASEBE

22 Ekim 2014-Çarşamba 18:00

SORULAR

SORU-1 : TMS 7 “Nakit Akış Tabloları” Standardına göre; nakit akış tablosunun sunumu çerçevesinde, aşağıdakilerin her birinin, işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından, yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarından hangisine örnek verilebileceğini, sadece belirtiniz.

- (a) Finansal kurumların yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, işletmelerin üçüncü kişilere verdikleri avans, kredilerden yapılan tahsilatlar
- (b) Hisse senedi ve diğer öz sermaye araçlarının ihracından sağlanan nakit girişleri
- (c) Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları
- (d) Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları
- (e) Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit girişleri ve çıkışları
- (f) Royalti, ücret, komisyon ve diğer hasılatla ilgili nakit girişleri
- (g) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların satışı ile ilgili nakit girişleri
- (h) Sermayenin azaltılması veya işletmenin kendi hisse senetlerini almasıyla ilgili nakit çıkışları,
- (ı) Sigorta şirketlerinin aldığı veya ödediği primler, tazminatlar, yıllık ödemeler ve poliçeyle ilgili diğer yükümlülükler nedeniyle oluşan nakit giriş ve çıkışları
- (i) Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

SORU- 2 : TMS 16 "Maddi Duran Varlıklar" Standardına göre;

a) “Maddi duran varlık” teriminin anlamını yazarak, Aşağıda yazılı unsurların maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebileceğini veya girmeyeceğini sadece belirtiniz.

- (a) Yeni bir tesis açılmasının maliyetleri
- (b) Yönetim giderleri ve diğer genel giderler
- (c) Mesleki ücretler
- (d) Yerin hazırlanmasına ilişkin maliyetler
- (e) İlk teslimata ilişkin maliyetler
- (f) Doğrudan maddi duran varlık kaleminin elde edilmesiyle veya inşaatıyla ilgili çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan maliyetler
- (g) Yeni bir yerde veya yeni bir müşteri kitesiyle iş yapmak amacıyla katlanılan maliyetler
- (h) Yeni bir ürün veya hizmetin tanıtılmasına ilişkin maliyetler

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

(ı) Kurulum ve montaj maliyetleri

(i) İndirimler ve ticari iskontolar düşüldükten sonra, ithalat vergileri ve iade edilmeyen alış vergileri dahil, satın alma fiyatı

b) Muhasebeleştirme sonrası değerlendirme modellerini belirtip, kısaca açıklayınız.

SORU-3 : TMS 20 “Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması” Standardına göre;

a) “Devlet Teşvikleri” teriminin anlamını yazarak, örnek veriniz. Devlet teşviklerinin finansal tablolara yansıtılmasında aranan koşulları yazınız.

b) Devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin genel yaklaşımlardan, gelir yaklaşımının dayandığı gerekçeleri yazınız.

SORU-4 : TMS 23 “Borçlanma Maliyetleri” Standardına göre;

a) “Borçlanma maliyetleri” teriminin anlamını yazınız. Bir varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinin özelliklerini yazınız.

b) Özellikli varlığa ilişkin borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine ne zaman ve hangi koşulların sağlanmasıyla başlanır, yazınız.

SORU-5 : TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar” Standardına göre;

a) “Önemli etki” teriminin anlamını yazınız. Hangi hususların varlığı halinde bir işletmenin önemli etkisinin bulunduğu kabul edilir, yazınız.

b) İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımların muhasebeleştirilmesinde, **özkaynak yönteminin** temel esaslarını yazınız.

CEVAPLAR

CEVAP 1:

- (a) Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (b) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (c) İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (d) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (e) İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (f) İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (g) Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (h) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (ı) İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından
- (i) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından

CEVAP 2:

a) Maddi duran varlıklar: Mal veya hizmet üretimi veya arzında kullanılmak, başkalarına kiraya verilmek veya idari amaçlar çerçevesinde kullanılmak üzere elde tutulan ve bir dönemden daha fazla kullanımı öngörülen, fiziki kalemlerdir. TMS 16 Prg 6

- (a) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girmeyen maliyet unsuru
- (b) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girmeyen maliyet unsuru
- (c) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru
- (d) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru
- (e) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru
- (f) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru
- (g) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girmeyen maliyet unsuru
- (h) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girmeyen maliyet unsuru
- (ı) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru
- (i) Maddi duran varlık kaleminin maliyetine girebilen maliyet unsuru

b) Bir işletme muhasebe politikası olarak maliyet modelini ya da yeniden değerlendirme modelini seçer ve bu politikayı ilgili maddi duran varlık sınıfının tamamına uygular. TMS 16 Prg 29

Maliyet modeli Bir maddi duran varlık kalemi varlık olarak muhasebeleştirildikten sonra, finansal tablolarda maliyetinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklüğü zararları indirildikten sonraki değeri ile gösterilir. TMS 16 Prg 30

Yeniden değerlendirme modeli Gerçeğe uygun değeri güvenilir olarak ölçülebilen bir maddi duran varlık kalemi, varlık olarak muhasebeleştirildikten sonra, yeniden değerlendirilmiş tutarı üzerinden gösterilir. Yeniden

değerlenmiş tutar, yeniden değerlendirme tarihindeki gerçeğe uygun değerinden, müteakip birikmiş amortisman ve müteakip birikmiş değer düşüklüğü zararlarının indirilmesi suretiyle bulunan değerdir. Yeniden değerlendirmeler, raporlama dönemi sonu (*bilanço*) tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer kullanılarak bulunacak tutarın defter değerinden önemli ölçüde farklı olmasına neden olmayacak şekilde düzenli olarak yapılmalıdır. TMS 16 Prg 31

CEVAP 3:

a) Devlet teşvikleri: İşletmenin faaliyet konuları ile ilgili belirli koşulların geçmişte veya gelecekte yerine getirilmesi karşılığında işletmeye kaynak transferi şeklindeki devlet yardımlarıdır. Bu teşvikler, bir değer atfedilemeyen devlet yardımlarını ve işletmenin normal ticari işlemlerinden ayırt edilemeyen devlet ile yaptığı işlemleri kapsamaz. Bazı hallerde devlet teşvikleri; destek, sübvansiyon veya prim olarak da adlandırılır. TMS 20 Prg 3 ve 6

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dahil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, işletmenin teşviğın elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğın elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz. Devlet teşviğının fiilen elde edilmesi, teşviğe ilişkin koşulların yerine getirildiği veya getirileceği anlamına gelmez. TMS 20 Prg 7 ve 8

Devletten temin edilen feragat edilebilir kredi, feragat koşullarının işletme tarafından yerine getirileceğine dair makul bir güvencenin oluşması durumunda devlet teşviği olarak kabul edilir. TMS 20 Prg 10

b) Devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin genel yaklaşımlardan, gelir yaklaşımının dayandığı gerekçeler şunlardır TMS 20 Prg 15

(a) Devlet teşvikleri, hissedarlar dışındaki bir kaynaktan elde edilmiş olmaları nedeniyle, doğrudanöz kaynak olarak kaydedilmemeli, fakat uygun dönemlerde kâr ya da zarar olarak muhasebeleştirilmelidir;

(b) Devlet teşvikleri nadiren karşılıksızdır. İşletmeler koşullara uymakla ve önceden konan yükümlülüklerini yerine getirmekle teşvikleri kazanır. Bu nedenle bu teşvikler sözü edilen teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca kâr ya da zararda muhasebeleştirilmelidir ve

(c) Gelir vergisi ve diğer vergilerin bir tür harcama olması göz önüne alındığında, mali politikaların bir uzantısı olan devlet teşvikleri de kâr veya zarar ile ilişkilendirilmelidir.

CEVAP 4:

a) Borçlanma maliyetleri: Bir işletme tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili olarak katlanılan faiz ve diğer giderlerdir. TMS 23 Prg 5

Bir varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinin özellikleri:

Özellikli varlıklar: Amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren varlıklardır. TMS 23 Prg 5

İşletmelerce, bir özellikli varlığın elde edilmesi, inşaatı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri ilgili varlığın maliyetine dahil edilir. Bu tür borçlanma maliyetleri, güvenilir bir biçimde

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

ölçülebilmeleri ve işletmeye gelecekte ekonomik fayda sağlamalarının muhtemel olması durumunda, özellikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilir. TMS 23 Prg 8 ve 9

Bir özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri, özellikli varlıkla ilişkili harcamaların hiç yapılmamış olması durumunda ortaya çıkmayacak borçlanma maliyetleridir. TMS 23 Prg 10

b) İşletmelerce borçlanma maliyetlerinin bir özellikli varlığın maliyetinin parçası olarak aktifleştirilmesine, aktifleştirme koşullarının sağlandığı tarihte başlanır. Aktifleştirmenin başlama tarihi, işletmenin aşağıdaki koşulların tümünü sağladığı tarihtir: TMS 23 Prg 17

- (a) İşletme, varlık için harcama yaptığında;
- (b) Borçlanma maliyetleri oluştuğunda;
- (c) İşletme, ilgili varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli işlemlere başladığında.

CEVAP 5:

a) Önemli etki: Yatırım yapılan işletmenin finansal ve faaliyetle ilgili politikaların belirlenmesi kararlarına katılma gücü olup bu politikaları tek başına ya da bir başka taraf ile müşterek kontrol etme gücünü ifade etmemektedir. TMS 23 Prg 3

Bir işletmenin doğrudan ya da dolaylı olarak (örneğin bağlı ortaklıkları vasıtasıyla) yatırım yapılan işletmenin oy hakkının yüzde 20 ya da daha fazlasını elinde tutması durumunda, aksi açıkça ortaya konulmadığı sürece, söz konusu işletmenin önemli etkisinin bulunduğu kabul edilir. Diğer yandan, işletmenin doğrudan ya da dolaylı olarak (örneğin bağlı ortaklıkları vasıtasıyla) yatırım yapılan işletmenin oy hakkının yüzde 20'sinden daha azını elinde bulundurması durumunda ise; böyle bir etkinin bulunduğu açıkça ortaya konulmadığı sürece, söz konusu işletmenin önemli etkisinin bulunmadığı kabul edilir. TMS 23 Prg 5

Aşağıdaki hususların bir ya da birden fazlasının varlığı halinde bir işletmenin önemli etkisinin bulunduğu kabul edilir: TMS 23 Prg 6

- (a) Yatırım yapılan işletmenin yönetim kurulu ya da eşdeğer idari organında temsil edilme,
- (b) Temettüleri ya da diğer dağıtım kararları dahil olmak üzere, işletmenin politika belirleme süreçlerine katılma,
- (c) Yatırımcı işletme ile yatırım yapılan işletme arasında önemli işlemlerin gerçekleştirilmesi,
- (d) İşletmeler arasında yönetici personel değişimi veya
- (e) İşletme için gerekli teknik bilginin sağlanması.

b) Özkaynak yöntemine göre, iştirak veya iş ortaklığı yatırımı başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zararı olarak muhasebeleştirilir. Yatırım yapılan bir iştiraktan alınan dağıtımlar (kâr payı vb.) yatırımın defter değerini azaltır. Yatırım yapılan

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

iştirakin defter değerinin, iştirakin diğer kapsamlı kârındaki değişikliklerden yatırımcıya düşen pay oranında düzeltilmesi gerekebilir. Bu tür değişiklikler, maddi duran varlıkların yeniden değerlemesinden ya da yabancı para çevrim farklarından kaynaklanan değişiklikleri içerir. Bu değişikliklerden yatırımcıya düşen pay, yatırımcının kendi diğer kapsamlı kârında muhasebeleştirilir TMS 23 Prg 10